# Apsekojuma mērķis un datu izmantošana

## Kompleksais pārskats par darbību (1-gada)


- Jūsu uzņēmuma sniegto datu nepieciešamība
- Tiesiskais pamatojums
- Administratīvo datu izmantošana
- Apsekojuma izlase
- Datu publicēšana
- Galvenie datu lietotāji


### Jūsu uzņēmuma sniegto datu nepieciešamība

Uzņēmējdarbības strukturālie rādītāji ļauj sasaistīt uzņēmumu saimnieciskās darbības rezultātus ar materiālo, darbaspēka un finansiālo nodrošinājumu, ļauj analizēt nozaru, reģionu un uzņēmuma lieluma kopīgos un atšķirīgos ekonomiskos aspektus.

Nodarbinātības rādītāji tiek izmantoti informācijas sagatavošanā par darba tirgus rādītājiem – darbinieku skaitu un atalgojumu– sadalījumā pa visām tautsaimniecības nozarēm. Darbaspēka izmaksu rādītāji tiek izmantoti darbaspēka tirgus dinamikas procesu analīzei.

Izmaksu rādītāji nodrošina iekšzemes kopprodukta aprēķinus no ražošanas aspekta, ļauj sagatavot piedāvājuma – izlietojuma tabulas, parādot ekonomiskās saites starp dažādiem institucionālajiem sektoriem. Iegūtie kopsavilkuma dati ļauj noteikt vidējo svērto PVN likmi Latvijas iemaksām ES budžetā.

Ieguldījumu rādītāji tiek izmantoti bruto kapitālieguldījumu apjoma un dinamikas, kā arī investīciju piesaistes procesu analīzei.

Operatīvās nomas objektu kustība un izmaksas ļauj novērtēt izmaiņas, kas radušās ieviešot 16. Starptautisko finanšu pārskatu standartu "Noma". Tā ieviešana palielina lietojumtiesību aktīvu (nemateriālie ieguldījumi, pamatlīdzekļi un ieguldījuma īpašumi) īpatsvaru bilancē.

Kopsavilkuma datus savu funkciju veikšanai izmanto Latvijas valsts un pašvaldību institūcijas, Latvijas Banka, Eiropas Savienības institūcijas, starptautiskās organizācijas un citi datu lietotāji valsts ekonomikā notiekošo procesu analīzei, teritoriālās attīstības plānošanai un sasniegto rezultātu kontrolei.

## Tiesiskais pamatojums

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 295/2008 (2008. gada 11. marts) par uzņēmējdarbības strukturālo statistiku (pārstrādāta versija).

Komisijas Regula (EK) Nr. 1618/1999 (1999. gada 23. jūlijs) par kvalitātes novērtēšanas kritērijiem attiecībā uz uzņēmumu strukturālo statistiku.

Komisijas Regula (EK) Nr. 251/2009 (2009. gada 11. marts), ar ko īsteno un groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 295/2008 attiecībā uz datu sērijām, kas jāsniedz saistībā ar uzņēmējdarbības strukturālo statistiku, un pielāgojumiem, kas vajadzīgi pēc tam, kad tika pārskatīta preču statistiskā klasifikācija pēc saimniecības nozarēm (CPA).

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 549/2013 (2013. gada 21. maijs) par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā. (ESA2010).

## Administratīvo datu izmantošana

Administratīvie dati tiek iegūti no Valsts ieņēmumu dienestā (VID) iesniegtajiem uzņēmumu gada pārskatiem un uzņēmumu konsolidētajiem gada pārskatiem:

- neto apgrozījums un pārējie uzņēmuma saimnieciskās darbības ieņēmumi;
- nemateriālo ieguldījumu, ieskaitot sadalījumu pa bilances posteņiem, vērtība pārskata gada sākumā un beigās;
- pamatlīdzekļu, ieskaitot sadalījumu pa bilances posteņiem, vērtība pārskata gada sākumā un beigās;
- informācija par pārskata vai atsevišķu posteņu sagatavošanu atbilstoši starptautiskajiem grāmatvedības standartiem.

Administratīvie dati no VID iesniegtajiem darba devēju ziņojumiem par darba ņēmējiem:

- bruto darba samaksa;
- valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas;
- nodarbināto skaits.

Administratīvo datu izmantošanas iespējas statistisko rādītāju aprēķiniem ir atkarīgas no uzņēmumu lieluma un saimnieciskās darbības veida. Uzņēmumu, ar nodarbināto skaitu no 1 līdz 19, dati tiek aprēķināti izmantojot VID informāciju, ja uzņēmuma dati nav iegūti ar statistiskā pārskata palīdzību.

Izmantot tikai VID datus statistisko rādītāju iegūšanai nav iespējams, jo kvalitatīvu statistisko datu iegūšanai nepieciešama detalizētāka informācija nozaru, ieņēmu veidu, materiālo izmaksu, pirkto pakalpojumu, nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu iegūšanas veidu, aprēķināto dividenžu sadalījumā.

## Apsekojuma izlase

Apsekojumā iekļauj:

- visus uzņēmumus ar nodarbināto skaitu 20 un vairāk;
- visas vispārējās valdības sektora komercsabiedrības;
- ostu pārvaldes;

- pārējos uzņēmumus, lai kopējais apgrozījums veidotu ne mazāk par 60% no nozares apgrozījuma kopsummas atbilstoši katrai Saimniecisko darbību statistiskas klasifikācijas NACE klasei.

## Datu publicēšana

- **Oficiālās statistikas portālā**
- **ES Statistikas biroja *(Eurostat)* datubāzē**

## Galvenie datu lietotāji

- **Ekonomikas ministrija**
- **Latvijas Banka**
- CSP un *Eurostat* datubāzēs publicētos rādītājus savu funkciju veikšanai izmanto starptautiskās organizācijas, kuru dalībvalsts ir Latvija vai ar kurām ir noslēgti līgumi par datu apmaiņu:
  - **Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD)**
  - **Eiropas Centrālā banka (ECB)**
  - **Starptautiskais Valūtas fonds (IMF)**
  - **Apvienoto Nāciju Organizācija (UN) un tās aģentūra**